

Plastic recyclen? Soms is verbranden de betere oplossing

Nederland is gefixeerd op het scheiden van plastic voor recycling, vindt *Raymond Gradus*. Maar dat is duur en niet per se het beste voor het milieu.

Het recyclen van plastic afval is een succes. Als Nederlanders slagen we erin steeds grotere hoeveelheden plastic afval te scheiden. Alleen raken we het aan de straatstenen niet kwijt. Vorig jaar bleek opnieuw dat grote hoeveelheden westers gerecycled plastic worden geëxporteerd naar Azië. Nederland is één van de grootste exporteurs ter wereld. Toen China en Maleisië ons plastic terugstuurden en er steeds plastic in het milieu, bijvoorbeeld in Indonesië, terecht kwam, werd deze lucratieve handel in plastic beperkt. Plastic bleef in Europa en er werd getracht om hier nuttige producten als bloempotten of berm paaltjes van te maken.

Inmiddels is als gevolg van de coronacrisis de olieprijs gekelderde en daarmee ook de opbrengst van plastic granulaat. Volgens de vereniging van kunststofrecycling wordt op dit moment nog maar de helft verkocht en liggen er grote balen granulaat opgeslagen. De oproep is ook nu weer hetzelfde. De overheid moet ingrijpen door verplicht het gebruik van tweedehands plastic voor te schrijven of het verstrekken van een renteloze lening, zo was te lezen in *NRC (Recyclers raken plastic niet kwijt, 9/6)*. In een tijd dat ook HEMA ondersteund lijkt te worden is dit toch niet te veel gevraagd.

Niemand vraagt zich af welk maatschappelijk belang hiermee gediend is. Het verbranden van plastic lijkt haast een doodzonde. Toch moeten hierbij vraagtekens worden geplaatst.

De inzet om steeds meer plastic te recyclen leidt tot plastic afval van slechtere kwaliteit. Daarbij moeten we ons realiseren dat het meeste plastic - PET-flessen uitgezonderd - niet eenvoudig te recyclen is. Denk daarbij aan plastic folies. Deze zijn vaak vervuild en moeilijk herbruikbaar. Daarom wordt dit soort plastic afval soms in grote schepen de hele wereld rondgevoerd of op een groot industrieterrein opgeslagen totdat de olieprijs weer aantrekt. Maar dit laatste is *wishful thinking*.

Veel beter, ook voor het milieu, is het verbranden van deze laagwaardige soorten plastic in efficiënte verbrandingsovens in Nederland of de Scandinavische landen. Het lijkt paradoxaal, maar dat is het niet. Het verbranden van plastic leidt nauwelijks tot meer CO₂-uitstoot dan het recyclen, beschreef het CPB eerder in het rapport *De circulaire economie*, namelijk 0,1 tot 0,15 procent van de totale CO₂-uitstoot.

Andere zaken zoals luchtvaart en vlees eten zijn veel vervuilerder. Om het even in perspectief te plaatsen: een gemiddeld Nederlands gezin moet zestig jaar lang plastic scheiden

om de CO₂-uitstoot van een enkele vliegreis in de economyclass van hier naar Los Angeles goed te maken.

Plastic recyclen is ook relatief duur. Gemeenten krijgen een vergoeding van de verpakkende industrie om een infrastructuur op te zetten voor plasticinzameling bij bewoners. Kostbare afvalstraten verrijzen en twee derde van de gemeenten gaat ten minste eens per maand langs de deuren om plastic afval op te halen.

Ook de recyclingsindustrie krijgt een aanzienlijke vergoeding. Berekend kan worden dat de kosteneffectiviteit van kunststofrecycling extreem laag is. Een ton CO₂ uitsparen door kunststof te recyclen kost 178 euro. Fors meer dan alternatieven om CO₂ te besparen zoals windenergie (30 euro) of het afvangen van CO₂ in de oude aardgasvelden in de Noordzee (80 euro). Met andere woorden: als we hetzelfde geld aan bijvoorbeeld windenergie zouden besteden, dan kunnen we zes keer meer CO₂ besparen. Bij de huidige

Niet de hand ophouden bij de overheid, maar het nascheiden verbeteren

olieprijs is het de verwachting dat dit nog gunstiger is.

Ook is nascheiding van plastic afval het overwegen waard. Machines halen met infraroodtechnieken plastic uit het restafval. Dit kost minder dan een dure infrastructuur bij gemeenten. Dit heeft twee oorzaken. Doordat machines de 'goede' soorten plastic eruit halen, gaat de kwaliteit van het te recyclen plastic omhoog. En juist van deze soorten plastic is de opbrengst navariant hoger. Bovendien hoeven niet eerst de 'slechte' soorten plastic gescheiden te worden om vervolgens apart vervoerd en toch verbrand te worden. In plaats van de hand op te houden bij de overheid zou de recyclingsindustrie er goed aan doen om nascheidingstechnieken te verbeteren. Nascheiding per plasticsoort PET, PE, PP leidt amper nog tot vreemde kunststoffen, waardoor zowel de opbrengst omhoog gaat en het hergebruik verbetert. Dit is een veel betere oplossing dan weer een sector ondersteunen.

Raymond Gradus is hoogleraar economie aan de Vrije Universiteit Amsterdam